

— वि *straucheln, fallen*: विहृरिष्यामि (°हृदि° im Text) TAIT. Ār. 10, 9. Ind. St. 2, 86. — Vgl. अविहृरत्. — caus. *umstürzen* (trans.): इममये चमत् मा वि त्रिहृरः RV. 10, 16, 8.

— सम् caus. partic. *gekrümmt, eingebogen*: मध्ये संहृरिताः so v. a. *dünnere, schlanker in der Mitte* ÇAT. Br. 1, 2, 5, 16.

हृर (von हृर) in धरुणा°.

हृरक (wie eben) m. pl. N. einer Schule Ind. St. 3, 257.

हृरम् (wie eben) 1) pl. *die Bögen, Bügel, eine Vorrichtung an der Soma-Seihe, etwa die in den Rahmen befestigten rund gebogenen und durchflochtenen Ruthen* (vgl. *κροτος*): अति हृरामि धावति RV. 9, 3, 2. 63, 4. 106, 13 und Śā. zu den St. — 2) *Krümmen* so v. a. *Ränke* NAIGH. 2, 13 (= क्रोध). RV. 5, 20, 2. 6, 48, 10. VS. 38, 20. — 3) vielleicht *concret* so v. a. *Falle*: यो वै अमि हृरो दधे *wer euch eine Falle stellt* RV. 2, 23, 6.

हृल् (spätere Form von हृर), हृलति DHĀTUP. 19, 44 (चलने). 20, 14, v. l. (गति). *schief gehen, auf Abwege gerathen; straucheln, fallen; das Ziel verfehlen, irren, verunglücken*: हृलति वा एष यो यन्नपथदिति ÇAT. Br. 5, 1, 2, 6. 14. यन्नस्य संस्थामुपैति न हृलति *es misslingt ihm nicht* 13, 5, 2, 6. स जिह्म एति स हृलति 6, 2, 2, 20. यन्नः 11, 5, 2, 5. धर्म-डुघा *wenn sie versagt, nicht leistet was sie sollte* 4, 5, 2, 4. वि यन्नस्य पर्व संसति यद्बलति 12, 6, 1, 2. न चाह्लातीत् *er wankte nicht* BHĀṬ. 9, 8. हृलता जनेन 10, 8.

— caus. हृलयति und हृत् DHĀTUP. 19, 44. 67. VOP. 18, 23. *erschüttern*: हृलयन्मुवम् BHĀṬ. 6, 45. mit Praepositionen nur हृलयति VOP.

— परि, absol.: परिहृलति वाचं वदति न मानुषीं प्रमृताम् *in die Irre* so v. a. *unsicher, stammelnd* ÇAT. Br. 3, 2, 2, 27. KĀTJ. Çr. 7, 5, 6 (= मृडु, कोमल Comm.).

— प्र *zu schwanken anfangen*: प्राहृलत्तितिमण्डलम् BHĀṬ. 17, 100.

— वि *taumeln, schwanken*: विहृलामोव (so mit AUFRICHT zu lesen) MBh. 3, 1155. विहृलत् 6, 2768. 7, 1613. 8, 609. 2477. HARIV. 10475. R. 2, 13, 4. R. GORR. 2, 84, 2. 3. 4, 59, 5. nur scheinbar KATHĀS. 1, 57, da hier विहृलं तम् zu lesen ist. मनो विहृलतीव मे MBh. 1, 216. 4, 1953. HARIV. 4606. R. GORR. 2, 71, 21. विहृलमान MBh. 7, 611. — partic. विहृलित *taumelnd, schwankend*: °सर्वाङ्ग MBh. 7, 3240. 8, 2636. HARIV. 13856. R. 2, 87, 2 (93, 2 GORR.). 3, 6, 21. 6, 28, 39. जगत् MBh. 12, 7632. BULG. P. 8, 11, 15. 11, 1, 18. मद्° R. 1, 9, 15 (14 GORR.). कर्ष° BULG. P. 1, 11, 30. प्रेम° 4, 7, 11. स्मर्° PAÑĀR. 3, 12, 14. — Vgl. विहृल.

— संवि dass.: °हृलत् MBh. 8, 4897.

हृल 1) nom. ag. P. 3, 1, 140 nach v. l. im DHĀTUP. 20, 14. — 2) f. औ *das Irren, Verfehlen, Verunglücken* ÇAT. Br. 1, 5, 1, 22. auf dem Wege 3, 2, 2, 19. 4, 6, 2, 20. 13, 4, 1, 14.

1. हृ, हृ (vgl. auch 2. हृ) I) हृवे, हृवामहे, हृवते, हृवत, हृवमान *rufend* RV. 1, 102, 5. 3, 1, 23. *gerufen* VILĀKH. 2, 4. — II) हृवैम, हृवतम् gen. partic. RV. 6, 24, 10. हृवत् 3. sg. हृवे P. 6, 1, 34, Schol. (हृवे AV. 17, 1, 1), हृमहे, हृवैय, हृवामहे (हृवामहे VS. 3, 53), अहृवे RV. 2, 37, 2. अहृवत 8, 38, 9. अहृमहे 6, 45, 10. हृवानै mit act. Bed. 4, 1, 13. 7, 30, 3. mit pass. 5, 43, 10. 6, 21, 10. — III) हृम RV. 1, 9, 9. — IV) हृहर्म-सि. — V) हृयति NAIGH. 3, 14, v. l. (अर्चतिकर्मन्). DHĀTUP. 23, 39 (एय-र्धायां शब्दे च). हृयते NAIGH. 3, 14. हृयमान. In der späteren Sprache

nur diese Präsensformen. — perf. हृवैव P. 6, 1, 32. fg. VOP. 8, 140. हु-
हुवम् ÇAT. Br. हुवे RV. 1, 32, 6. हुवेवे ÇAT. Br. हुवेरे RV. 1, 48, 14. 8,
8, 6. हुवेरे 5, 19, 2. — aor. अहृत्, अहृत oder अहृत्त P. 3, 1, 53. fg.
VOP. 8, 91. 139. अहृ, अहृथात्, अहृत RV. 5, 29, 8. अहृषत 3. pl. (सम्)
अहृ 1. sg. — हृयिष्यते, (उप) हृस्यमान ÇĀKH. Çr. 1, 10, 1. 7, 6, 10.
हृवैद्यै RV. 1, 122, 4. 5, 43, 8. 45, 4. हृवीतवे 8, 90, 4. हृपितुम् ÇAT. Br. 1, 4,
1, 11. हृवै; pass. हृयते, हृयमान. *rufen, anrufen, herbeirufen*: ब्रह्मणां
गो न दोहमे हृवे RV. 6, 45, 7. हृवे वै देवीम् 50, 1. पुत्रो न पितरं हृवे
7, 32, 3. मतिभिः 69, 6. अत्रिदन्ना क्वति ऽवसे हृविष्मान् 1, 183, 5. इन्द्रा-
णीमिहृ ऊतये 2, 32, 8. क्वीमिहृक्वति यो क्विभिः 33, 5. आदित्यानां-
महृ नाम 3, 56, 4. विप्रं क्वमानं गृणात्सम् 4, 29, 4. रथं हृवेम संगतिं गोः
rufen zu 4, 44, 1. हृमं गतारमृतये 1, 9, 9. AV. 3, 3, 3. 4, 27, 1. 5, 1, 8. पञ्च
देवताः ÇAT. Br. 1, 9, 2, 26. 2, 1, 2, 2. 3, 2, 1, 21. 4, 3, 1, 8. 13, 2, 2, 3. KĀTJ.
Çr. 15, 7, 10. KAUC. 16. 60. 83. हृयामि शक्रम् VARĀH. BṬH. S. 43, 55.
अर्यो हृयति वो राजा R. 2, 34, 11. हृयामहे BULG. P. 4, 19, 28. हुक्व
(könnte auch अहुक्व sein) MBh. 1, 2126. हृयमान 2127. हृवा Verz.
d. Oxf. H. 257, b, 28. *hinrufen zu Jmd* (acc.) BULG. P. 7, 9, 16 (हृयमे).
तां पार्वतीत्याभिज्ञनेन नाम्ना बन्धुज्ञो हुक्व *rief beim Namen* so v. a.
nannte KUMĀRAS. 1, 26. मा चैनां शयने हृयेः *fordere sie nicht auf das*
Layer zu besteigen MBh. 1, 3393. तं युद्धे हृयति *fordert zum Kampfe*
heraus R. 7, 34, 2. med. MBh. 8, 1800. हृत P. 6, 4, 2. Schol. *gerufen,*
geladen RV. 4, 15, 7. 6, 50, 4. 10, 107, 5. PRAB. 55, 6. n. *das Rufen*: हृ-
राहृते P. 8, 2, 84. — Vgl. पुरुहृत.

— caus. हृययति P. 7, 3, 37. VOP. 18, 6. अहृवत् P. 6, 1, 32; vgl. zu
7, 4, 3. Jmd (acc.) durch Jmd (instr.) *herausfordern lassen*: रिपुमहृ-
वत्कापिभिः VOP. 5, 5; vgl. P. 1, 4, 52, Vārt. 1.

— desid. हुहृषति P. 6, 1, 33, Schol.

— desid. vom caus. हुक्वयिषति P. 6, 1, 32, Schol. VOP. 19, 1.

— intens. होहृते P. 6, 1, 33, Schol. होहृवीमि, अहोहृवीत्, होहृवत
RV. 7, 21, 7. अहोहृवुम् 94, 10. होहृवती 24, 2. °वतम् 93, 3. °वत् 9, 66,
29. *rufen u. s. w.*: वायता मनसा होहृवीमि RV. 6, 40, 3. 4, 116, 13. 3,
33, 4. 5, 43, 1. 78, 4. 7, 38, 6. 41, 5. AV. 2, 12, 3. 10, 7, 31. 11, 1, 26. अहो-
हृवीत्कृष्णम् BULG. P. 10, 11, 16. होहृवान *rufend* RV. 5, 42, 7. 47, 1,
7, 28, 3.

— अति *herüberufen*: इहार्वाचमति हृये TBa. 2, 4, 2, 2.

— अनु *wiederrufen, nachrufen, zurückrufen* RV. 1, 30, 9. यतः पू-
र्वा इव सखीरनु हृय 5, 53, 16. AV. 5, 30, 17. असुं ते ऽनु हृयामसि 8, 1, 15.
partic.: अनुहृतः पुनरेहि 5, 30, 7. Vgl. अनुक्व. — intens. AV. 6, 73, 3.

— अपि *dazu* (zu *Andern*) *rufen*: यो गोपा अपि तं हृवे RV. 10, 19, 4.

— अमि *herbeirufen* ÇAT. Br. 4, 6, 1, 6. 5, 3, 5, 4. — Vgl. अमिक्व, °हृ-
ति und 2. हृ mit अमि.

— प्राभि *anrufen* Nir. 2, 25.

— अघ *herabrufen, herrufen*: विशो अघ मरुतामव हृये दिवश्चित्रो
चनादधि RV. 5, 56, 1.

— आ 1) *anrufen, herbeirufen, auffordern, vorladen, einladen* RV. 1,
76, 4. ऊतये 111, 4. 119, 1. 188, 3. 4, 6, 9. रथं मारुतम् 5, 56, 8. 7, 7, 3. 16,
1. इन्द्रस्य रातिम् 10, 178, 2. गाम् 146, 4. ÇAT. Br. 14, 2, 1, 7. RV. 8, 22, 1.
44, 13. 76, 3. VS. 3, 53. ÇAT. Br. 4, 3, 2, 2. 11, 2, 2, 6. 4, 1, 2. TS. 1, 6, 11, 2.